

MINISTERUL TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII

SPITALUL CLINIC CĂI FERATE IAȘI

Iași, Cod 700506, Str. Garabet Ibrăileanu, Nr. 1, C.I.F.: 4981239, E-mail: spitalcfiasi@yahoo.com
Tel.: 0232/216422 Secretariat Tel./Fax: 0232/264013 Web: www.spitaluniversitarcfiasi.ro

RECOLTAREA SÂNGELUI PENTRU EXAMENE DE LABORATOR

PR NRS-26

NOTĂ:

Acest document este proprietatea intelectuală a Spitalului Clinic Căi Ferate Iași.

Reproducerea integrală sau parțială a acestui document este permisă numai cu acordul prealabil scris și înregistrat al managerului spitalului.

Constituie abatere disciplinară necunoașterea și/sau neaplicarea întocmai a cerințelor prezentului document.

Aceasta abatere va fi sancționată conform art. 247, 248 și art. 250-252 din Codul Muncii, actualizat.

Revizie

Revizia acestui document se face ținând cont de rezultatele implementării indicatorilor de monitorizare, de structură, proces, rezultatelor obținute, modificări legislative, modificări de circuite, reorganizări interne, etc.

Revizia nu este obligatorie decât dacă se îndeplinesc cel puțin unul dintre criteriile mai sus menționate.

Aplicare și valabilitate

Aceste protocoale terapeutice sunt valabile pentru pacienți și au drept scop îndrumarea și nu limitarea judecății clinicianului.

SPITALUL CLINIC CĂI
FERATE IAȘI

RECOLTAREA SÂNGELUI PENTRU EXAMENE DE LABORATOR

Cod: PR NRS-26

Ed.: 2

Rev.: 0

Pag.: 1/7

Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor protocolului

Nr crt	Ediția/ revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției
	1	2	3	4
1	1/1	-integral	- codificare protocol, editare în structura stabilită în PS 01	12.02.2015
2	2/0	- integral	- recodificare protocol, modificare titlu, modificare machetă protocol, actualizare legislație, actualizare responsabilități și atribuții	8.08.2022

Lista responsabililor cu elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției protocolului

Nr crt.	Elaborat / verificat / avizat / aprobat	Nume și prenume	Funcția	Semnătura	Data
1	Elaborat	As. Irina Nicoleta GAȚU	Asistent medical		2.06.2022
2	Verificat pentru conformitate	Dr. Stela Maria LEONTE	RMC		09.06.2022
3	Verificat / Avizat	Dr. Emilia SOLOMON	Director Medical		10.06.2022
4	Avizat juridic	Av. Petru MANIȚA	Avocat		22.06.2022
5	Avizat	Dr. Izabela Lăcrămioara FRUNZĂ	Membru Comisia de monitorizare		15.06.2022
6	Aprobat	Dr. Mihai GLOD	Manager		2.08.2022

Exemplar nr.:

CUPRINS:

1.	Scop	2
2.	Domeniul de aplicare	2
3.	Definiții și abrevieri	2
4.	Documente de referință	2
5.	Descriere protocol	3
6.	Responsabilități	5
7.	Evidențe și înregistrări	6
8.	Anexe	6
9.	Difuzare	6
10.	Indicatori de monitorizare	6

1. SCOP

1.1. Asigură pașii ce trebuie urmați de către personalul angajat în funcția de asistent medical atunci când recoltează sânge de la pacienții internați la *Spitalul Clinic Căi Ferate Iași* pentru efectuarea examenelor de laborator.

1.2. Se respectă protocolul laboratorului.

2. DOMENIU DE APLICARE

2.1. Protocolul se aplică în cadrul *Spitalului Clinic Căi Ferate Iași*.

2.2. Protocolul se aplică de către asistenții medicali din cadrul *Spitalului Clinic Căi Ferate Iași*.

3. DEFINIȚII ȘI ABREVIERI

3.1. Definiții:

3.1.1. *Recoltare* = (Med.) A lua sânge, spută, urină etc. de la oameni sau de la animale, pentru a le supune unor examene de laborator.

3.1.2. *Sânge* = Substanță lichidă de culoare roșie, compusă din plasmă și din globule (albe și roșii), care circulă prin vene și artere, asigurând nutriția și oxigenarea organismului la animalele superioare.

3.2. Abrevieri:

3.2.1. Ed. = Ediție

3.2.2. Rev. = Revizie

3.2.3. SCIM = Sistem de control intern managerial

3.2.4. Comisie = Comisia de monitorizare.

3.2.5. PC = Președintele Comisiei

4. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

4.1. SR CEN/TS 15224:2017 - „Servicii de sănătate. Sisteme de management al calității. Ghid pentru utilizarea standardului EN ISO 9001:2015”

4.2. SR EN ISO 9000:2015 – „Sisteme de Management al Calității. Principii esențiale și vocabular.”

4.3. SR EN ISO 9001:2015 – „Sisteme de management al calității. Cerințe.”

4.4. Ordinul nr. 600/2018 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice.

4.5. Ordinul nr. 446/2017 privind aprobarea Standardelor, Procedurii și metodologiei de evaluare și acreditare a spitalelor.

4.6. Legea nr.46/2003, privind drepturile pacientului.

4.7. „Nursing in Psihiatrie” - Conf. Dr. Ienciu Monica, Conf. Dr. Romoșan Felicia.

4.8. „Ghid de nursing” - Lucreția Titircă.

5. DESCRIERE PROTOCOL

5.1. Pregătirea pacientului – reguli generale

5.1.1. Se oferă pacientului instrucțiuni simple, precise, adaptate nivelului de înțelegere, evitând termeni medicali;

5.1.2. Se explică necesitatea examenului.

5.1.3. Se informează pacientul cu privire la orarul recoltărilor în raport cu celelalte activități din secție (servirea mesei, administrarea medicamentelor, efectuarea altor investigații);

5.1.4. Se instruește pacientul cu privire la restricțiile alimentare, perioada de post (ore), eventuala întrerupere a unor medicamente la recomandarea medicului. Majoritatea testelor se recoltează în condiții bazale (pe nemâncate, dimineața devreme, după trezire și la minim 8 ore de la ultima masă în condiții de repaus fizic și psihic);

5.1.5. Se identifică eventuale alergii la substanțe dezinfectante, latex;

5.1.6. Se combate anxietatea;

5.1.7. Se oferă informații cu privire la timpul necesar până la obținerea rezultatelor.

5.2. Materiale necesare

Material pentru puncție:

- seringi, ace sterile adaptate, ace cu fluturași (butterfly);
- vacuumuri adecvate cu sau fără anticoagulant/aditivi în funcție de probă;
- pansament adeziv;

Material de dezinfecție

- tampoane (vată, tifon);
- alcool, betadină;
- mănuși de unică folosință;
- garou;
- container pentru materiale folosite;

Alte materiale:

- etichete, cod de bare;
- tavă pentru materiale.

5.3. Pregătirea materialelor

5.3.1. Se pregătesc mai multe vacuumuri pentru a evita unele greșeli;

5.3.2. Se aleg tipurile de vacuumuri în funcție de tipul de examene:

Tip de vacuum	Conținut/anticoagulant	Tip de examene
capac roșu	fără aditivi, fără anticoagulant	examene biochimice, serologice, determinare de grup sanguin
capac mov	EDTA	hematologice, HLG
capac negru	citrat de Na	VSH
capac albastru	citrat de Na	Hematologie, timp de protrombină, factori ai coagulării
capac verde	heparină	biochimie, electroliți, hormoni, gaze arteriale
capac galben	citrat de dextroză	hemocultură pentru germeni anaerobi
capac gri		hemocultură pentru germeni aerobi

5.3.3. Se respectă următoarele instrucțiuni de folosire a vacuumurilor cu aditivi (anticoagulanți, activatori ai coagulării):

- înainte de folosire se lovește ușor vacuumul sub capac pentru a desprinde orice rest de aditiv de pe pereții eprubetei;
- pentru a asigura raportul adecvat sânge/aditiv, eprubeta se umple complet lăsându-se un mic spațiu liber la polul superior. Dacă această condiție nu a fost îndeplinită nu se umple cu seringă deoarece există risc de hemoliză. Se înlocuiește cu alt vacuum;
- pentru a evita formarea microcheagurilor se amestecă sângele cu anticoagulantul, efectuând 5-6 mișcări de rotație asigurând astfel dizolvarea completă a aditivului;
- dacă se recoltează mai multe probe, se amestecă fiecare probă imediat după recoltare;
- eprubetele se așează în stativ în poziție vertical.

În cazul vacuumurilor fără anticoagulanți:

- eprubeta se umple complet;
- între momentul recoltării și efectuarea probei în laborator trebuie să treacă 30-60 minute;

Se respectă ordinea de recoltare:

- flacoane pentru hemoculturi;
- eprubete fără anticoagulant (roșii);
- eprubete cu anticoagulant (albastre);
- eprubete separatoare de ser;
- eprubete cu heparină (verzi);
- eprubete cu EDTA (mov);
- eprubete cu citrat de dextroză (galbene).

5.4. Alegerea locului

5.4.1. Pentru puncția venoasă: vena de la plica cotului (vena medială, cubitală, cefalică și bazilică);

5.4.2. Nu se abordează brațul cu fistulă arteriovenoasă pentru hemodializă și cel aflat de aceeași parte cu mastectomia!

5.5. Efectuarea procedurii de recoltare

5.5.1. Puncția venoasă

Reprezintă crearea accesului la o venă cu scopul recoltării sângelui pentru examenul de laborator, evacuarea unei cantități de sânge sau introducerea unor medicamente în circulația venoasă, este metoda cea mai folosită pentru toate tipurile de examene putându-se recolta o cantitate suficientă de sânge.

5.5.2. Scop: - prelevarea venoasă vizează un eșantion de sânge dintr-o venă superficială cu ajutorul unui ac steril în vederea examinării în laborator.

5.5.3. Materiale necesare

- garou;
- mănuși de unică folosință;
- seringi;
- vacuumuri;
- ace pentru seringi;
- canulă Butterfly;
- tampoane, comprese de bumbac;
- soluții dezinfectante: betadină sau alcool 70% (alcoolul nu este folosit pentru recoltarea alcoolemiei);
- etichete/cod de bare;
- pansament adeziv;
- recipiente pentru colectarea materialelor folosite conform precauțiilor universale.

5.5.4. Pregătirea pacientului

- se identifică pacientul;
- se informează pacientul asupra necesității procedurii;
- se atenționează pacientul că înțepătura este dureroasă și este necesar să colaboreze;

- persoana trebuie informată cât mai curând (la trezire dacă e posibil) pentru a evita/combate anxietatea;
- se întreabă pacientul dacă i s-a mai recoltat sânge, dacă a simțit leșin, transpirație, greață, vărsături;
- se verifică dacă a respectat condițiile impuse de recoltare: persoana nu a mâncat și n-a băut (cu excepția apei) cel puțin 8 ore dacă examenul le necesită
- se asigură poziția corespunzătoare în conformitate cu starea pacientului, scopul și locul puncției (decubit dorsal sau mai rar șezând) cu brațul întins, sprijinit;
- se examinează calitatea venelor și se alege locul.

5.5.5. Efectuarea puncției

- se spală mâinile și se pun mănușile;
- se pregătesc vacuumurile, se etichetează;
- se alege locul: venele de la plica cotului (vena mediană, cubitală); venele antebrațului și cele de pe fața dorsală a mâinii folosind ace mai mici;
- se selectează venele uzuale; dacă venele nu sunt vizibile, se procedează astfel:
- se încălzesc aplicând o compresă caldă sau se masează brațele;
- se balansează brațele în jos (sub nivelul inimii) câteva minute pentru a se umple venele;
- se lovește ușor cu indexul fosa anterocubitală;
- se palpează vena aleasă cu indexul (nu cu policele pentru a o diferenția de arteră);
- se pregătește vacuumul prin îndepărtarea capacului necolorat al acului dublu (care acoperă partea de ac în înveliș de cauciuc/prin răsucire ușoară);
- se înșurubează bine în holder;
- se verifică poziția brațului care trebuie să fie îndreptat în jos;
- se aplică garoul la 5-8 cm deasupra locului puncției;
- se face dezinfecția locului cu mișcări circulare de la centru spre periferie (evitând transportul germenilor spre locul înțepăturii);
- se lasă să se usuce sau se șterge cu un tampon;
- se îndepărtează capacul colorat al acului dublu;
- se fixează vena aplicând policele mâinii nedominante la 2-3 cm. sub abord pentru a evita accidentele determinate de mișcarea bruscă a pacientului;
- se introduce acul în venă cu bizoul în sus, orientat oblic sub un unghi de 10-30° în funcție de calibrul și profunzimea venei;
- după intrarea în venă se constată scăderea rezistenței la înaintare și se pătrunde în lumenul vasului 1-2 cm.;
- se alege primul tub și se împinge în holder apăsând cu degetele mijlociu și arătător pe marginea holderului până ce partea acului dublu dinspre tub străpunge diafragma de cauciuc a capacului tubului (acul trebuie să înțepe zona centrală a capacului);
- vacuumul din tub extrage din venă cantitatea de sânge prestabilită;
- se îndepărtează garoul (nu se lasă mai mult de 1 minut);
- când primul tub este plin și sângele nu mai curge, se scoate din holder și din ac (apăsând cu degetul mare bordura holderului);
- se umplu cu sânge celelalte tuburi conform recomandării și respectând schema de recoltare;
- tuburile cu anticoagulant se răstoarnă cu mișcări lente pentru a realiza un amestec omogen.

5.5.6. Observații:

În timpul recoltării, tuburile sunt menținute cu capacul în sus.

Conținutul tubului nu trebuie să atingă capacul sau capacul acului pe durata veno-puncției.

Brațul pacientului trebuie să fie plasat în jos.

După umplerea ultimului tub, acul se scoate din venă.

6. RESPONSABILITĂȚI

SPITALUL CLINIC CĂI
FERATE IAȘI

RECOLTAREA SÂNGELUI PENTRU EXAMENE DE LABORATOR

Cod:PR NRS-26

Ed.:2

Rev.:0

Pag.: 6/7

6.1 Managerul

6.1.1. Asigură cadrul legislativ și organizatoric pentru desfășurarea activităților descrise în prezentul protocol;

6.1.2. Aprobă/reaprobă prezentul protocol;

6.2 Președintele comisiei / Comisia

6.2.1. Semnează pentru avizare prezentul protocol.

6.3 Director medical

6.3.1 Semnează pentru verificare protocolul

6.4 Elaborator protocol

6.4.1 Elaborează protocolul și îl supune spre verificare, avizare, aprobare.

6.5 Medic

6.5.1. Consultă pacientul, stabilește efectuarea recoltării probei de sânge pentru examenul de laborator.

6.5.2. Se asigură că procedura este efectuată corect de către asistentul medical responsabil conform indicațiilor.

6.6. Asistent medical

6.6.1. Pregătește materialele necesare efectuării recoltării.

6.6.2. Identifică pacientul și îi explică procedura și necesitatea respectării regulilor de recoltare.

6.6.3. Etichetează proba de sânge și se expediază la laborator.

7. EVIDENȚE ȘI ÎNREGISTRĂRI

Nu este cazul.

8. ANEXE

Nu este cazul.

9. DIFUZARE

Procedura se difuzează pe baza Listei de difuzare, cod PS 01/F3.

Înregistrările generate de această activitate se păstrează / arhivează conform cerințelor SMC/ SCIM implementat.

10. INDICATORI DE MONITORIZARE

INDICATOR	ȚINTA	METODA DE CALCUL	PERIOADA DE MONITORIZARE	RESPONSABIL
Ponderea actualității documentelor de referință care stau la baza elaborării procedurii .	100%	Nr. documente de referință în actualitate / Nr total documente de referință.	Semestrial	As Șef
Ponderea angajaților instruiți în perioada analizată.	100%	Nr angajati instruiti / Nr. angajati care utilizează protocolul.	Semestrial	As Șef
Ponderea evenimentelor adverse înregistrate în perioada analizată.	0	Nr. evenimente adverse înregistrate în raport cu recoltarea sângelui pentru examene de laborator / Nr. total evenimente adverse.	Semestrial	As Șef
Ponderea reclamațiilor înregistrate în perioada analizată.	0	Nr. reclamații înregistrate în raport cu recoltarea sângelui pentru examene de	Semestrial	As Șef

SPITALUL CLINIC CĂI
FERATE IAȘI

**RECOLTAREA SÂNGELUI
PENTRU EXAMENE DE
LABORATOR**

Cod:PR NRS-26

Ed.:2

Rev.:0

Pag.: 7/7

		laborator / Nr. total reclamații		
--	--	----------------------------------	--	--

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

FORMULAR DE DIFUZARE

Cod: PS 01/F3

Rev: 0

Pag: 1/2

Titlul documentului: RECOLTAREA SÂNGELUI PENTRU EXAMENE DE LABORATOR

Cod document / Indice revizie : PR NRS-26 / Ed.2 / Rev. 0

Nr. crt.	Nr. ex.	Destinatarul documentului			Difuzare				Data difuzării	Observații
		Funcția	Numele și prenumele	Semnătura	H	E	C	I		
1		Director medical	Dr. Emilia Solomon			x	x		3.08 2022	
2		CMCSS	Dr. Stela-Maria Leonte			x	x		3.08 2022	
3		Secția Clinică Chirurgie- Generală	Dr. Radu Terinte			x	x		3.08 2022	
4		Secția Clinică ORL	Dr. Alexandru Vlase			x	x		3.08 2022	
5		Secția Clinică Oftalmologie	Dr. Ion Cijevschi			x	x		3.08 2022	
6		Secția ATI	Dr. Iulia Andreea Mihalcut			x	x		3.08 2022	
7		Secția Neurologie	Dr. Izabela Frunză			x	x		3.08 2022	
8		Secția Clinică Medicină Internă	Conf. Dr Irina Eșanu			x	x		4.08 2022	
9		Secția Clinică Recuperare Medicină Fizică și Balneologie	Dr. Mihaela Chicu			x	x		4.08 2022	
10		Secția Clinică Dermatovenologie	Prof. Dr. Daciana Brănișteanu			x	x		4.08 2022	
11		Laborator Analize Medicale	Dr. Florina Dascălu			x	x		4.08 2022	
12		Laborator Radiologie și Imagistică Medicală	Dr. Cătălina Ciolpan			x	x		4.08 2022	
13		Ambulatoriul de Specialitate Iași	Dr. Livia Pădure			x	x		4.08 2022	
14		Ambulatoriul de Specialitate Suceava	Dr. Octavian Albu			x	x		4.08 2022	
15		Secția Clinică Chirurgie Generală	As. Maricela Chițac			x	x		4.08 2022	
16		Secția Clinică ORL	As. Angela Marciuc			x	x		4.08 2022	
17		Secția Clinică Oftalmologie	As. Mihaela Ciobanu			x	x		3.08 2022	
18		Secția Neurologie	As. Cornelia Crețu			x	x		4.08 2022	
19		Secția Clinică Medicină Internă	As. Mihaela Condurache			x	x		5.08 2022	

Legenda: H = suport hîrtie; E = suport electronic; C = difuzare controlată; I = difuzare informativă /necontrolată

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

FORMULAR DE DIFUZARE

Cod: PS 01/F3

Rev: 0

Pag: 2/2

20	Secția Clinică Recuperare Medicină Fizică și Balneologie	As. Petronela Hurdubae		x	x	5.08 2022	
21	Secția Clinică Dermatovenologie	As. Elena Hutanu		x	x	5.08 2022	
22	Secția A.T.I	As. Nicoleta Brănici		x	x	5.08 2022	
23	Camera de gardă	As. Mihaela Simiuc		x	x	5.08 2022	
24	Ambulatoriul de Specialitate Iași	As. Ramona Azamfirei		x	x	5.08 2022	
25	Ambulatoriul de Specialitate Suceava	As. Anca Lauric		x	x	5.08 2022	
26				x	x		
27				x	x		
28				x	x		

Legenda: H = suport hîrtie; E = suport electronic; C = difuzare controlată; I = difuzare informativă /necontrolată